

Ainevaldkond VÕÕRKEELED

Sisukord

1.	Ainevaldkond „Võõrkeeled“	3
1.1	Valdkonna pädevus	3
1.2	Ainevaldkonna õppeained	3
1.3	Ainevaldkonna kirjeldus.....	3
1.4	Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes	5
1.5	Lõiming	6
1.5.1	Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega.....	6
1.5.2	Läbivad teemad	6
1.6	Hindamine	6
1.7	Õppetegevuste kavandamine ja korraldamine	7
1.8	Füüsiline õpikeskkond.....	7
2	Võõrkeeletõpetuse üldalused	7
2.1	Õppe-eesmärgid.....	7
2.2	Õppeaine kirjeldus.....	7
2.3	Õpitulemused.....	9
2.4	Õppesisu	10
2.5	Õppetegevus	11
2.6	Keeleoskustasemed A1.1.-C1 (osaoskuste õpioskused).....	13
3	Inglise keel. Õppesisu ja õpitulemused kursuste kaupa.....	18
3.1	Inglise keele I kursus	18
3.2	Inglise keele II kursus.....	18
3.3	Inglise keele III kursus	18
3.4	Inglise keele IV kursus	18
3.5	Õpitulemused 10. klassi lõpetajal.....	19
3.6	Inglise keele V kursus	20
3.7	Inglise keele VI kursus	20
3.8	Inglise keele VII kursus.....	20
3.9	Inglise keele VIII kursus	20
3.10	Õpitulemused 11. klassi lõpetajal.....	20
3.11	Inglise keele IX kursus	22
3.12	Inglise keele X kursus	22
3.13	Inglise keele XI kursus	22
3.14	Inglise keele XII kursus.....	22
3.15	Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal	22
3.16	Inglise keele valikkursused võõrkeeletõpetuse õppesuunal.....	24
3.17	Valikkursus „Briti saarte ajalugu (The History of the British Isles)“	24
3.18	Valikkursus „Maiskonnalugu/Briti Uuringud (Country Studies/British Studies – UK and Commonwealth)“	25
3.19	Valikkursus „Ameerika Uuringud (American Studies – USA and Canada)“	26
3.20	Valikkursus „Kodulugemine ja loovkirjutamine (Literature and Creative Writing)“	27
3.21	Valikkursus „Sissejuhatus Briti kirjandusse (Introduction to British Literature)“	27
3.22	Valikkursus „Sissejuhatus Ameerika kirjandusse (Introduction to American Literature)“	28
4	Saksa keel. Õppesisu kursuste kaupa.....	29
4.1	Saksa keele I kursus	29
4.2	Saksa keele II kursus	30
4.3	Õpitulemused 10. klassi lõpetajal.....	30
4.4	Saksa keele III kursus.....	31
4.5	Saksa keele IV kursus.....	31
4.6	Õpitulemused 11. klassi lõpetajal.....	32
4.7	Saksa keele V kursus	33

4.8	Saksa keele VI kursus.....	34
4.9	Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal	34
4.10	Saksa keele I valikkursus.....	35
4.11	Saksa keele II valikkursus	35
4.12	Saksa keele III valikkursus.....	36
5	Vene keel. Õppesisu ja õpitulemused kursuste kaupa.	36
5.1	Vene keele I kursus	36
5.2	Vene keele II kursus	36
5.3	Õpitulemused 10. klassi lõpetajal.....	36
5.4	Vene keele III kursus.....	37
5.5	Vene keele IV kursus	38
5.6	Õpitulemused 11. klassi lõpetajal.....	38
5.7	Vene keele V kursus.....	39
5.8	Vene keele VI kursus	39
5.9	Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal	39
5.10	Vene keele I valikkursus	40
5.11	Vene keele II valikkursus	41
5.12	Vene keele III valikkursus.....	42

1. Ainevaldkond „Võõrkeeled“

1.1 Valdonna pädevus

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid;
- 2) mõistab ja tõlgendab võõrkeeles esitatut;
- 3) on omandanud teadmisi erinevatest kultuuridest, mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid.

1.2 Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonda „Võõrkeeled“ kuuluvad Saue Gümnaasiumis järgmised võõrkeeled: inglise keel, vene keel, saksa keel, prantsuse keel, soome keel.

Gümnaasiumis õpitakse vähemalt kahte võõrkeelt - inglise keelt ja vene või saksa keelt. Keeleõppe eesmärk on saavutada gümnaasiumi lõpuks vähemalt kahe võõrkeele valdamine iseseisva keelekasutaja tasemel (B-tase).

B1- ja B2-keeleoskustasemega võõrkeeled valib kool. Võõrkeelerühmi moodustades arvestatakse õpilaste taset, soove ning kooli võimalusi.

Kolmanda võõrkeelena on õpilastel võimalik valikkursustena õppida prantsuse või soome keelt. Õppegrupi täituvus peab olema vähemalt 12 õpilast.

Inglise keele ja vene/saksa keele kursused jagunevad kohustuslikeks ja valikkursusteks.

Kohustuslikud kursused on:

B1-keeleoskustasemega võõrkeel (vene/saksa keel) 5 kursust;

B2-keeleoskustasemega võõrkeel (inglise keel) 5 kursust.

Valikkursused on:

B1-keeleoskustasemega võõrkeel 4 kursust;

B2-keeleoskustasemega võõrkeel 7 kursust.

Võõrkeele õppesuunda kujundavad valikkursused:

Maiskonnalugu inglise keeles 3 kursust;

Kirjandus ja loovkirjutamine inglise keeles 3 kursust.

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitme-kultuurilist maailma, arendavad süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis (edaspidi *raamdokument*). Kõikide võõrkeelte õpitulemused on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtlus-pädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed, erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õpitava keele sihttasemest ja õppe kestusest.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine, mistõttu on täpsustavad õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.

Võõrkeelte integratsioon teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õpikeskkonna loomine toetab suhtluspädevuse omandamise kõrval ka maailmapildi, enesehinnangu ja väärtuskäitumise arengut. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppetöös võimaldab arvestada õppija ealist ning individuaalset eripära, suunab erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning annab tagasisidet saavutatu kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist.

Keelehariduse eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele õpe toetab teise võõrkeele omandamist. Seetõttu peab keelte valik olema lai, et õpilane saaks arendada oma keelelisi pädevusi mitmes keeles.

Keeleõpe ei piirdu teatud keeleoskustaseme saavutamise ja mingiks hetkeks. Oluline on toetada õpilaste motivatsiooni, arendada oskusi, kujundada enesekindlust ning saada keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasimineku tagab ainult järjepidevus.

Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla tolerantne ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat. „Mitmekesisust tuleb käsitleda kultuuride paljususe taustal. Keel ei kujuta endast mitte ainult kultuuri olulist tahku, vaid ka vahendit, mis aitab kultuurinähtusi mõista. Erinevad (rahvuslikud, piirkondlikud, sotsiaalsed) kultuurid, millesse inimene kuulub, ei eksisteeri tema teadvuses lihtsalt koos, vaid kõrvuti, vastandudes ja mõjutades üksteist.“¹ Õppija ei omanda lihtsalt kaht käitumis- ja suhtlemisviisi, vaid temast saab mitme keele kõneleja ja mitme kultuuri tundja. Ühe keele oskamine mõjutab keele- ja kultuuripädevust teises keeles ning aitab kaasa inimese kultuuriteadlikkuse, oskuste ja oskusteabe arengule tervikuna.²

Nüüdisaegne võõrkeeleõpe eeldab avatud ja paindlikku meetodilist kontseptsiooni, mis põhineb meetodilis-didaktilistel arusaamadatel, mida saab õppija vajaduste põhjal kombineerida ja varieerida.

Õppijakeskse võõrkeeleõppe olulisemad põhimõtted on:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õppija huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) kasutamine;

¹ Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 21.

² Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 59.

- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ja nõustajaks teadmiste omandamise protsessis,
- 5) õppematerjalide mitmekesisus, nende kohandamine ja täiendamine lähtuvalt õppija eesmärkidest ning vajadustest.

1.4 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Pädevustes eristatakse järgmisi omavahel seotud komponente: teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumine. Nelja komponendi õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeelte valdkonna õpitulemustes sisalduvad keelepädevused, kultuur (väärtushinnangud, käitumine) ja õpioskused.

Võõrkeelte valdkonda kuuluvate ainete õpetamisega kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja -tegevuste kaudu.

Väärtuspädevust toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

Sotsiaalne pädevus annab võimaluse ennast ka võõrkeeltes edukalt teostada. Erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on lisaks sobivate keelendite valikule vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne pädevus seotud ka väärtuspädevusega. Sotsiaalse pädevuse kujundamisele aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine (nt rühmatöö, projektöpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt).

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppe keskne pädevus. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstiloome oskus on eduka suhtlemise eelduseks võõrkeeltes.

Matemaatikapädevusega on võõrkeeleõppel kõige väiksem kokkupuude, kuid see on olemas, sest suhtluspädevuse raames tuleb osata võõrkeeles arvutada (nt sisseoste tehes), samuti saab teemade raames käsitleda matemaatikapädevuse vajalikkust erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi oma ideede ja

eesmärkide teostamisel ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

1.5 Lõiming

1.5.1 Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Valdkonnapädevustest arendatakse võõrkeeles eelkõige suhtluspädevust ja teisi valdkonna-pädevusi (sotsiaalset, kunsti-, loodusteaduslikku, matemaatika- ja kehakultuuripädevust).

Kokkupuude kunstipädevusega toimub erinevate maade kultuurisaavutuste tundmaõppimise, eelkõige teemavaldkonna „Kultuur ja looming“ kaudu. Loodusteaduslik pädevus, matemaatika-pädevus ja kehakultuuripädevus teostuvad erinevate teemavaldkondade (nt „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“) ning nendes kasutatavate alustekstide kaudu.

Võõrkeeles kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks.

Keelteoskus võimaldab õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Võõrkeelte omandamist toetab integreeritud õppematerjalide kasutamine lõimitud aine- ja keeleõppe raames (LAK-õpe, aineteülesed rahvusvahelised projektid jms).

1.5.2 Läbivad teemad

Võõrkeelte valdkonna ained kajastavad õpieesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid.

Kõiki läbivaid teemasid käsitletakse viie teemavaldkonna kaudu. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ - elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“ - kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) „Eesti ja maailm“, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“ - kultuuriline identiteet;
- 5) „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - teabekeskond;
- 6) „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“ - tervis ja ohutus;
- 8) läbivat teemat „Väärtused ja kõlblus“ käsitletakse kõigis viies teemavaldkonnas.

1.6 Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava ja Saue Gümnaasiumi õppekava üldosa sätetest. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste

hinnetega. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemused sisaldavad hoiakuid ja väärtusi, mille kohta antakse sõnalist tagasisidet. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

1.7 Õppetegevuste kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, arvutiklass jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: rollimängud, arutelud, diskussioonid, projektõpe jne.

1.8 Füüsiline õpikeskkond

- 1) Kool korraldab õppe vajadusel rühmades.
- 2) Kool korraldab õppe klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

2 Võõrkeeletõpetuse üldalused

2.1 Õppe-eesmärgid

Gümnaasiumi võõrkeeletõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentses võõrkeelses keskkonnas iseseisvalt toimida;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb sihtkeele kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, osalema erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

2.2 Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumiastmes õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt.

B2-keeleoskustasemega võõrkeeleks on keel, kus õpilane on varasemate õpingutega jõudnud kõrgemale keeleoskustasemele (nt B1 põhikooli lõpus) ning tema eesmärk on jõuda B2-keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

B2-keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2-keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (C1) taseme nõudeid.

B1-keeleoskustasemega võõrkeeleks on keel, mis algab madalamalt keeleoskustasemelt (nt A2 põhikooli lõpus), õpilase eesmärk on jõuda vähemalt B1-keeleoskustasemele, sõltumata sellest, kas õpitav keel oli põhikoolis A-, B- või C-keel või on õpilane seda võõrkeelt õppinud väljaspool kooli.

B1-keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B1.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B1.2-keeleoskustaseme nõuded. Väga hea õpitulemusega õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise (B2.1) taseme nõudeid.

Kohustuslike kursuste arv võimaldab õpilasel saavutada valitud sihttasemega võõrkeeles õpitulemused rahuldaval või heal tasemel olenevalt õppija võimekusest ning tema algsest keeleoskustasemest. B1- või B2-keeleoskustaseme oskuste süvendamiseks, kinnistamiseks ja liikumiseks järgmise keeleoskustaseme poole pakub kool õpilasele valikkursusi ning lisakursusi vastavalt kooli õppekavale.

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse jätkuvalt paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoscuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde.

Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles.

Teemavaldkonnad on ühised nii B1- kui ka B2-keeleoskustasemega võõrkeeltele

Gümnaasiumis on üldteema „Mina ja maailm“.

Viis teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Erinevate teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keele maa kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis.

Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õpilane peaks olema teadlik oma kohast ja vastutusest ühiskonnas ning suutma anda adekvaatseid hinnanguid.

Õppes on jätkuvalt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleeõpinguid ning paneb aluse elukestvatele õppele.

2.3 Õpitulemused

B1-keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
hea ja väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

B2-keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetset või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lodusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Keeleoskuse tase gümnaasiumi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B1.2
hea ja väga hea õpitulemus	B2.2	B2.2	B2.2	B2.1 - B2.2

2.4 Õppesisu

1. Eesti ja maailm

Eesti riik ja rahvas:

- 1) omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse;
- 1) geograafiline asend ja kliima;
- 2) rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid;
- 3) mitmekultuuriline ühiskond.

Eesti keel ja eesti meel:

- 1) rahvuslik identiteet;
- 2) kultuuritraditsioonid;
- 3) kodukoha lugu.

Eesti ja teised riigid:

- 1) Eesti Euroopa Liidu liikmesriik: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus;
- 2) Eesti koht maailmas: rahvusvaheline koostöö.

2. Kultuur ja looming

Kultuur kui looming:

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu;
- 4) loomeprotsessi soodustavad või takistavad tegurid (nt olme, perekond, ühiskonnakord, tavad).

Kultuuritraditsioonid ja tavad:

- 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavaid ja uskumusi.

3. Keskkond ja tehnoloogia

Geograafiline keskkond:

- 1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad; saasteallikad;
- 2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja kliimamuutused;
- 3) keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond:

- 1) elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
- 2) sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puuetega inimestele jne);
- 3) säästlik eluviis;
- 4) sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Tehnoloogia:

- 1) teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
- 2) teabekeskkond: infootsing ja -vahetus;
- 3) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
- 4) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

4. Haridus ja töö

Pere ja kasvatus:

- 1) perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine;
- 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.

Haridus:

- 1) riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused;
- 2) kohustuslik kooliharidus, iseõppimine;
- 3) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid;
- 4) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal;
- 5) elukestev õpe.

Tööelu:

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine;
- 2) töötamine: eluloo (CV) koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes;
- 5) töötaja ning töandja õigused ja vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;
- 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu miljö, motiveeritud töötaja;
- 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks;
- 8) puuetega inimeste töö.

5. Inimene ja ühiskond**Inimene kui looduse osa:**

- 1) eluring: sünd, elu ja surm;
- 2) tasakaal inimese ja looduse vahel (loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees);
- 3) elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik ja inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid:

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) iga inimese kordumatu eripära;
- 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed;
- 5) erinevad inimesed ja rahvad (keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

Inimestevaheline suhtlus:

- 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (sõnavalik, žestid, miimika jne);
- 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.

Ühiskond kui eluvalduste kogum:

- 1) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;
- 3) ebaterved eluviisid, kuritegevus.

2.5 Õppetegevus

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad. Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat lähenemist. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja

kinnistamiseks kasutab õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, tööintervjuul, olmesfääris).

Õpetaja suunab õpilasi kõrvutama ja analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keeltevahelisi seoseid ning jälgima oma keelekasutust.

Õpetaja planeerib koos õpilasega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase. Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused.

Õppetegevuseks sobivad näiteks:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt CV, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööd (nt kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi);
- 5) referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;
- 6) argumenteerimisoskuse arendamine (nt väitlus, vaidlus);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);
- 9) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet).

2.6 Keeleoskustasemed A1.1.-C1 (osaoskuste õpioskused)

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A1.1	Tunneb väga aeglaselt ja selgelt sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvaheliselt kasutatavaid lähedase hääldusega sõnu (nt hamburger, film, takso, kohv).	Tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal	Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada samalaadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.	Tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ärakiri). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.	Kasutab üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu.
A1.2	Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.	Loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, -küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku faktiinfo. Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhustest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.	Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.	Oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest. Oskab täita lihtsat küsimustikku. Tunneb õpitud sõnavara õigekirja. Kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget kirjavahemärki.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A2.1	Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavalt teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust.	Loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada koolisõnastikku.	Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei suuda seda juhtida. Kõne on takerdunud, esineb hääldusvigu.	Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid. Oskab kasutada sidesõnu <i>ja, ning</i> jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või koolisõnastikku.	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.
A2.2	Suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuuldu üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.	Loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.	Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavalt teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.	Oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklike kirju. Oskab kasutada sidesõnu <i>aga, sest, et</i> jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B1.1	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuulust, kui vestlus on tuttavalt igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele- ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebi-väljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lause-malle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb <i>online</i> - vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
B1.2	Saab kuulust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.	Loeb ja mõistab mõnelehe-küljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevat laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemis-strateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlus-olukordades. Kasutab põhisisõnavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B2.1	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemis-sõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormi-valikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.
B2.2	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri. Kõnerütmit ja -tempo on tunda emakeele mõju.	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keele-registreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid kirjavihemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
C1	<p>Mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldu (nt film, pikem vestlus, vaidlus). Suudab kriitiliselt hinnata kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme.</p> <p>Mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent, släng või murdekeel.</p>	<p>Loeb pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste.</p> <p>Loeb kriitiliselt, oskab ära tunda autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtted.</p> <p>Stiilinüanssidest, idiomaatikast ning teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik, emakeelekõneleja nõuanne).</p>	<p>Väljendab ennast lodusalt ja spontaanselt. Suudab raskusteta ja täpselt avaldada oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel.</p> <p>Keelekasutus on paindlik ja loominguline. Suudab saavutada suhtluseesmärke. Sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, rektsioonistruktuurides ja sõnajärjes.</p>	<p>Oskab kirjutada põhjalikku ülevaadet mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal (nt retsensioon, arvustus). Suudab toimetada kirjalikke tekste.</p> <p>Oskab kirjutada loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda. Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.</p>	<p>Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ning neid on raske märgata.</p>

3 Inglise keel. Õppesisu ja õpitulemused kursuste kaupa

3.1 Inglise keele I kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Inimene ja ühiskond: mina isiksusena teiste seas, eripära, võimed, eelistused, tugevused ja nõrkused; sõbrad, sõpruskonnavälised suhted; sotsiaalsed probleemid; abielu ja perekond, rollid perekonnas, õigused ja kohustused, kodu.

Keelelised teadmised: Aktiivi ajavormid – olevik/minevik; omadussõna - *-ing-*, *-ed*-lõpulised (kesksõnalised) omadussõnad; täiend- ja öeldistäiteline omadussõna; omastavad ja näitavad omadussõnad; liitomadussõnad; omadussõna tegusõna järel; *so* ja *such*, *enough* ja *too* kasutamine; sõnajärg mitme täiendsõna puhul; omadussõna võrdlusastmed.

3.2 Inglise keele II kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Keskkond, Eesti, Maailm - loodus ja looduskaitse, loodusrikkused, kliima, maa ja linn, urbaniseerumine; Eesti valitsemiskord, majandus, kultuuritavad, rahvusvahelised suhted; Reisimine – erinevad kultuurid, võrdlus Eestiga.

Keelelised teadmised: Aktiivi ajavormid – tulevik; tingimuslaused; ajamääruslaused

3.3 Inglise keele III kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Inimene ja Ühiskond/Tervis - tervislikud eluviisid, toitumine, abiandmine õnnetuses, turvalisus;

Kultuur – kaubandus, reklaam ja selle roll, infoühiskond ja selle probleemid.

Keelelised teadmised: modaalverbid ja nende kasutus; Passiivi ajavormid; kõrvallaused ja fraaside sidumine lauseteks.

3.4 Inglise keele IV kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Õppimine ja hobid; looming - haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja õpitava keele maades, õpioskused ja eksamitehnikad; töö ja tööpuudus, tehnika areng; spordialad, looming, vaba-aja tegevused.

Keelelised teadmised: nimisõna - liigid, üld- ja pärisnimede kasutamine, loendatavad ja loendamatud nimisõnad, liitnimisõnad, nimisõnalised fraasid ja nende kasutamine; abstraktsed nimisõnad; omastav kääne, kahekordne omastav kääne ainsuse ja mitmuse kasutamise erijuhud; artiklite kasutamine; arvsõnad - lihtmurrud, kümnendmurrud, aritmeetilised põhitehted, erinevad mõõtühikud.

3.5 Õpitulemused 10. klassi lõpetajal

Kuulamisel 10. klassi lõpetaja:

- mõistab standardkeeles kõneldavat olmeteksti;
- suudab jälgida raadio ja TV – uudiseid, et leida vajalik info;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.

Kõnelemisel:

- oskab vestelda põhiteemaatika ulatuses;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja vastata küsimustele;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsiooni strateegiaid;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid;
- tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlus-olukordades;
- väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi.

Lugemisel:

- suudab lugeda erinevaid tekste nt. kasutusjuhendeid;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust kontekstist;
- oskab kasutada sõnaraamatuid;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest;
- loeb ja mõistab mõnelehe-küljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstid, mugandatud ilukirjandustekstid);
- suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist;
- kogub teemakohast infot mitmest tekstist;
- kasutab erinevaid lugemis-strateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine).

Kirjutamisel:

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab kuuldu ja loetu põhjal märkmeid teha;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust;
- oskab kirjutada lühiartikleid ajalehele;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, oskab neid kontrollida teatmeteoste abil;
- oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest);
- oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust;

- oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi.

3.6 Inglise keele V kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Mina ja maailm – suhtlemine, emotsioonid, tunded, õnn;

Inimene ja ühiskond – pere, kodu, muud sotsiaalsed suhted.

Keelelised teadmised: aktiivi/passiivi ajavormide kordamine; küsilause – otse- ja kaudsed küsimused

3.7 Inglise keele VI kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Haridus ja töö – karjääriplaneerimine, elukestev õpe; töö taotlemine;

Elukeskkond – maal ja linnas.

Keelelised teadmised: verbi mittepöördelised vormid; sõnade moodustamine liidete abil; teksti sidusus.

3.8 Inglise keele VII kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Keskkond ja tehnoloogia – kaasaegne tehnoloogia ja elustiil;

Inimene ja ühiskond – ajalugu ja poliitika;

Hobid ja vaba aeg – reisimine, aja planeerimine, vaba-aja tegevused.

Keelelised teadmised: omadussõnad, mäarsõnad; teksti toimetamine, kirjavahemärgistus; eessõnalised väljendid.

3.9 Inglise keele VIII kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Haridus/inglise keelt kõnelevad maad – erinevad haridussüsteemid, nende võrdlus Eestiga;

Keskkond – levinumad keskkonnaprobleemid, nende võimalikud lahendused.

Keelelised teadmised: passiiv; tingimuslauseid; süntaks

3.10 Õpitulemused 11. klassi lõpetajal

Kuulamisel 11. klassi õpilane

- oskab sihipäraselt (teatud eesmärgi või ülesandega) kuulata;

- oskab teksti mõistmiseks ära kasutada mitteverbaalsete elementide olemasolu (tausthelid, kõnelejate arv);
- oskab teksti mõistmisel ära kasutada kõnelejate hääletooni ja intonatsiooni;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku ja ebaolulist informatsiooni;
- saab kuulamisel aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest kui inimesed räägivad normaaltempo;
- eristab selgelt mitme erineva vestluses osaleva inimese kõnet;
- oskab kuulamisel välja tuua teksti kõige olulisemat infot (globaalne kuulamine);

Kõnelemisel:

- oskab kasutada suhtlemis-keelendeid õige tunderõhuga/intonatsiooniga;
- oskab suhelda õpitud temaatika piires, kui vestluspartner räägib normaaltempo, erandkorral öeldut kordab või ümber sõnastab;
- oskab küsida ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- oskab kesktaseme sõnavara ja keelendeid kasutades kirjeldada pilte 11. klassini läbitud teemadel (näit. endast, oma perekonnast, koolielu teemadel, ühistegevustest sõpradega; keskkonnaprobleemid, meediad, jms);
- oskab jutustada/vestelda 11. klassis läbitud teemadel ja kuni 11. klassini läbitud teemadel; kasutab mitmekesisest sõnavara ja väljendeid;
- oskab põhjendada oma seisukohti;
- suudab aktiivselt osaleda vestluses;
- teab suhtluskeelendeid vestluse alustamiseks, jätkamiseks, lõpetamiseks, nõusoleku /mittenõusoleku väljendamiseks, oma seisukohtade põhjendamiseks jms.
- Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel.

Lugemisel:

- Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid saab aru tavaliselt sõnavaral kuni 2% tundmatuid sõnu sisalduvatest tekstidest;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada piltide, konteksti või (seletva)sõnaraamatu abi;
- oskab pikematest tekstist leida kõige olulisemat infot, mõistab loetu sisu (globaalne lugemine);
- oskab erinevatest tekstidest leida endale vajalikku teavet (selektiivne lugemine);
- mõistab lugemisel tekstis sisalduvat kogu infot (detailne lugemine);
- oskab loetud teksti lihtsustada, liigendada;

Kirjutamisel:

- oskab korrastada õpitud sõnavara temaatiliselt;
- oskab kuuldut/loetut talletada etteantud vormis (tabel, skeem vms) ja oskab teha märkmeid;
- oskab täita ankeeti, kus küsitakse isikuandmeid: nimi, aadress, telefoninumber, jne;
- oskab kirjutada esseed ja aruannet (200 sõna);
- oskab kirjutada (pool) ametlikku kirja (120 sõna) ja/või e-maili. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili;

- kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar);
- põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke;
- oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid).

3.11 Inglise keele IX kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Kultuur – kaunid kunstid, looming, kunsti tarbimine, erinevad kunstiliigid;

Inimene ja ühiskond – erinevad inimesed ja tolerantsus; edukus, ambitsioonid, õnn.

Tervislikud eluviisid – sport.

Keelelised teadmised: erinevate keelestruktuuride kordamine – sõnamoodustus liidete abil, ajavormid (aktiiv/passiiv), teksti toimetamine.

3.12 Inglise keele X kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Inimene ja ühiskond – pere, ühiskond, sotsiaalsed probleemid; kuritöö, karistus, ennetus; turvalisus, tehnoloogia.

Keelelised teadmised: erinevate keelestruktuuride kordamine – sõnamoodustus, küsilauseid, tingimuslauseid, toimetamine, kirjavahemärgistus

3.13 Inglise keele XI kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Haridus ja töö; ühiskond: majandus – rahaküsimused, säästmine, teenimisvõimalused; elukestev õpe, võimalused pärast gümnaasiumi

Keelelised teadmised: erinevate keelestruktuuride kordamine – sõnamoodustus, küsilauseid, kõrvallauseid, toimetamine, kirjavahemärgistus

3.14 Inglise keele XII kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Keskkond – olulisemad keskkonnaküsimused;

Eesti ja maailm – Eesti ja inglise keelt kõnelevad maad.

Keelelised teadmised: erinevate keelestruktuuride kordamine – sõnamoodustus, idioomid, eessõnalised väljendid

3.15 Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal

Kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.
- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- valdab erinevaid kuulamistehnikaid: globaalne, selektiivne, detailne.

Kõnelemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega.
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta.
- suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet.
- on võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest.
- oskab valida sobiva keeleregistri.

Lugemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta;
- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste;
- loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);
- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid

Kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- oskab kirjutada ametlikke ja poolametlikke kirju;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;

- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirjutada kirjeldavaid, analüüsivaid ja arutlevaid kirjandeid, lühiartikleid ajalehele, ülevaateid, jutte, aruannet;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abi.

3.16 Inglise keele valikkursused võõrkeeles õppesuunal

Valikaine „Maiskonnalugu inglise keeles“ koosneb kolmest kursusest:

Briti saarte ajalugu (The History of the British Isles);
 Maiskonnalugu/Briti uuringud (Country Studies/British Studies – UK and Commonwealth);
 Ameerika uuringud (American Studies – USA and Canada).

Valikaine „Kirjandus ja loovkirjutamine inglise keeles“ koosneb kolmest kursusest:

Kodulugemine ja loovkirjutamine (Literature and Creative Writing);
 Briti kirjandus (British Literature);
 Ameerika kirjandus (American Literature).

Valikkursuste õpetamine klassiti.

Õppeaine	klass	Kursuste arv	Kursuste nimetused
Maiskonnalugu inglise keeles	10 kl	1	Briti saarte ajalugu (The History of the British Isles)
	11 kl	1	Maiskonnalugu/Briti uuringud (Country Studies/British Studies – UK and Commonwealth);
	12 kl	1	Ameerika uuringud (American Studies – USA and Canada)
Kirjandus ja loovkirjutamine inglise keeles	10 kl	1	Kodulugemine ja loovkirjutamine (Literature and Creative Writing)
	11 kl	1	Briti kirjandus (British Literature)
	12 kl	1	Ameerika kirjandus (American Literature)

3.17 Valikkursus „Briti saarte ajalugu (The History of the British Isles)“

Kursuse lühikirjeldus

Kursusel antakse lühiülevaade Briti saarte ajaloost ning Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigi kujunemisest kiviajast kuni tänapäevani. Kursus on inglise keeles ja toetab nii gümnaasiumi ajaloo kui inglise keele õpet. Antakse taustainformatsiooni inglise keele ja kultuuri mõistmiseks. Briti ajaloo kursus on tihedalt seotud teiste valikkursustega, nagu Briti uuringud ja Briti kirjandus.

Õpitulemused

- omab teadmisi Briti saarte ajaloost ja kujunemisest
- saab aru inglise keelsetest loengutest
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta

- on omandanud uurimusõppe alused (research study)
- oskab leida vajalikku informatsiooni ingliskeelsetest materjalidest (Internetist), seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida
- suudab kriitiliselt hinnata erinevate allikate sobivust ülesande täitmiseks
- suudab teha esitlusi inglise keeles (presentations)
- oskab kriitiliselt hinnata nii enese kui kaaslate tööd (self- and peer assessment)

Õppesisu

- Esiaeg – kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg – keldid
- Inglismaa Rooma Impeeriumi provintsina AD43 - AD 410
- Anglosaksi Inglismaa 410 – 793
- Anglonormanni Inglismaa 1066 - 1154
- Plantagenet' dünastia 1154-1485. Saja aastane sõda. Rooside sõda.
- Tudorite Inglismaa – 1485 – 1603. Henry VII – Elisabeth I
- 17. sajand Šoti ja Inglise kroonide ühendamine. Kolonisatsioon. Ühendatud Kuningriigi sünn. Inglise kodusõda. Monarhia taastamine.
- Uusaegne Inglismaa - 18.-19. Sajand. Kuninganna Victoria. Tööstusrevolutsioon. Briti impeerium
- 20. sajand Briti Rahvaste Ühendus, Elizabeth II

3.18 Valikkursus „Maiskonnalugu/Briti Uuringud (Country Studies/British Studies – UK and Commonwealth)“

Kursuse lühikirjeldus

Antakse ülevaade Briti saarte kultuuritaustast, lisaks sellele tutvustatakse Briti Rahvaste Ühendust (the Copmmonwealth). Võrdluste kaudu Eestiga parandatakse õpilaste arusaamist muudest ja oma kultuurist. Kursus aitab samuti ette valmistada inglise keele riigieksamiks. Kursus toimub inglise keeles.

Õpitulemused

Õpilane

- omab teadmisi Briti saarte kultuuritaustast
- saab aru inglise keelsetest loengutest
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta
- oskab leida vajalikku informatsiooni ingliskeelsetest materjalidest (Internetist), seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida
- suudab teha esitlusi inglise keeles (presentations)
- mõistab kultuuride mitmekesisust ja näitab üles huvi erinevate kultuuride vastu

Õppesisu

- History of the English language.
- UK – geographic, demographic, climatic features (their influence).
- UK – short historical overview.
- UK – typically British: stereotypes and reality – the English, Irish, Scottish, Welsh; personifications; comparisons between Estonians and the British.
- UK – Ireland – Northern-Ireland: the Troubles; Wales – characteristics.
- UK – politics and governance; comparison with Estonia.

- UK – school system and differences between Estonian and British system; studies at university.
- UK – national holidays and traditions, differences and similarities with Estonia.
- UK – places to see (outside London).
- UK – London: sights, history, virtual tour.
- Commonwealth of Nations.
- Commonwealth – Australia/New Zealand.
- Commonwealth – India.
- Commonwealth – the Republic of South Africa.

3.19 Valikkursus „Ameerika Uuringud (American Studies – USA and Canada)“

Kursuse lühikirjeldus

Kursus annab ülevaate Ameerika mandril asuvatest inglise keelt kõnelevatest maades – USA and Kanadast. Võrdluste kaudu Eestiga parandatakse õpilaste arusaamist muudest ja oma kultuurist. Kursus aitab samuti ette valmistuda inglise keele riigieksamiks. Kursus toimub inglise keeles.

Õpitulemused

Õpilane

- omab teadmisi Briti saarte kultuuritaustast
- saab aru inglise keelsetest loengutest
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta
- oskab leida vajalikku informatsiooni ingliskeelsetest materjalidest (Internetist), seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida
- suudab teha esitlusi inglise keeles (presentations)
- mõistab kultuuride mitmekesisust ja näitab üles huvi erinevate kultuuride vastu

Õppesisu

- USA – general information: states, regions, their characteristics.
- USA – geographic, demographic, climatic features (their influence).
- USA – historical background and independence.
- USA – typically American: stereotypes and reality, comparison with Estonians.
- USA – politics and governance; comparison with Estonia.
- USA – school system and differences between Estonian and American system; studies at university.
- USA – national holidays and traditions, differences and similarities with Estonia.
- Canada – general information: states, regions, their characteristics.
- Canada – geographic, demographic, climatic features (their influence).
- Canada – historical background and independence.
- Canada – typically American: stereotypes and reality, comparison with Estonians.
- Canada – politics and governance; comparison with Estonia.
- Canada – school system and differences between Estonian and American system; studies at university.
- Canada – national holidays and traditions, differences and similarities with Estonia.

3.20 Valikkursus „Kodulugemine ja loovkirjutamine (Literature and Creative Writing)“

Kursuse lühikirjeldus

Kursus annab gümnaasiumiõpilasele võimaluse lugeda inglisekeelseid originaaltekste (vähemalt 1 pikem teos) – eelkõige luulet ja ilukirjandust, neid analüüsida ja ise luua/kirjutada. Kursuse jooksul antakse õpilastele ülevaade põhilistest kirjandusžanritest (luule, draama, ilukirjandus – ulme, seiklus, põnevus, jne.), loetakse erinevaid inglisekeelseid originaaltekste/teoseid ning analüüsitakse neid. Vaadatakse ka filme, mis interpreteerivad osasid teoseid. Antakse baasteadmised teksti ülesehitusest (sõna, erinevad sõnaliigid, fraasid, laused – nende kombineerimine, teksti ilukirjanduslik ülesehitus, jne.) ja õpilane teeb esimesed katsed ilukirjanduslikku teksti luua. Kursus on inglise keeles.

Õpitulemused

Õpilane:

- suudab iseseisvalt võõrkeelset teksti lugeda ja loetut analüüsida;
- suudab ise teksti luua (luuletus, dialoog, kirjeldus, lühijutt);
- oskab vahet teha erinevatel žanritel;
- kujundab oma loovust ja keeleoskust.

Õppesisu

- Mis on luule? Mis on ilukirjandus? – erinevad žanrid, lühikesed näidistekstid.
- Millest koosneb tekst? Sõna, fraas, lause, lõik, tekst. Erinevate sõnaliikide iseloomustus. Sõnaraamatute kasutamine.
- Proovitööd erinevate tekstiosadega. Teemalause, toetavad laused.
- Erinevat liiki tekstid – jutustav, kirjeldav, loetelu, juhised, jne.
- Luule – erinevad tõlgendused. Luuletuste kirjutamine ja lugemine – endale, teistele.
- Draama – näitekirjandus, näidend paberil ja laval (videoklippide vaatamine ja võrdlus tekstiga, näiteks Hamleti monoloog), arutelu, analüüs.
- William Shakespeare – ‘Much ado about nothing’ – tekst, film, analüüs.
- Dialoogi kirjutamine ja lugemine – punktuatsioon dialoogis, kuidas kõnet kirja panna?
- Ilukirjandus – erinevad liigid, näidistekstide lugemine.
- Ilukirjanduse analüüs – mida silmas pidada? Kuidas arvamust avaldada?
- Ilukirjanduse lugemine – pikemad tekstid, arutelu (näiteks E.A.Poe lühijutt)
- Ilukirjanduse lugemine – näiteks ‘Harry Potter’.
- Ilukirjanduse lugemine – näiteks ‘Harry Potter’
- Ilukirjanduse lugemine – näiteks Ian McEwan.
- Ilukirjanduse lugemine – näiteks Clive Cussler.
- Ilukirjanduse lugemine ja võrdlus filmiga – näiteks ‘Twilight’, analüüs.
- Ilukirjanduse loomine – kuidas luua teksti? Inspiratsioon, produktsioon.

3.21 Valikkursus „Sissejuhatus Briti kirjandusse (Introduction to British Literature)“

Kursuse lühikirjeldus

Kursusel antakse lühiülevaade riiklikus õppekavas välja toodud Briti kirjanikest, tutvustatakse nende loomingut ja antakse võimalus originaaltekstidega tutvumiseks. Kursus on inglise keeles ja toetab nii gümnaasiumi kirjanduse, ajaloo kui inglise keele õppekava läbimist. Kursusel antakse taustainformatsiooni inglise keele ja kultuuri mõistmiseks. Briti kirjanduse kursus on tihedalt seotud teiste valikkursustega, nagu kodulugemine ja loovkirjutamine, maiskonnalugu ja Briti saarte ajalugu. Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse ingliskeelse suhtlus- ja esinemisoscuse väljakujunemist. Õppes on oluline ka põhiliste osaoskuste arendamine (lugemine, kirjutamine, rääkimine, kuulamine).

Õpitulemused

Õpilane

- tutvub Briti kirjanduse perioodidega alates vanainglise kirjandusest 5.sajandil kuni 20. sajandi kirjanduseni;
- tunneb Briti suuremate kirjandusperioodide peamisi tunnusoone;
- loob seoseid kirjanduse, ajaloo ja kultuuri vahel;
- arutleb kirjanduse üle inglise keeles;
- suurendab kultuuriteadlikkust;
- tunneb end kindlamalt lugedes inglise keelseid raamatuid ning tunneb suuremat huvi lugemise vastu;
- saab aru inglise keelsetest loengutest;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta;
- on omandanud uurimusõppe alused (research study)
- oskab leida vajalikku informatsiooni ingliskeelsetest materjalidest (Internetist), seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida;
- suudab kriitiliselt hinnata erinevate allikate sobivust ülesande täitmiseks;
- suudab teha esitlusi inglise keeles (presentations);
- oskab kriitiliselt hinnata nii enese kui kaaslate tööd (self- and peer assessment).

Õppesisu

- Vanainglise kirjandus 449-1066
- Keskaja inglise kirjandus 1066-1510
- Renessanss briti kirjanduses 1510-1660
- Briti kirjandus barokist romantismini 1660-1830
- Viktooriaajastu briti kirjandus 1830-1901
- 20.sajandi briti kirjandus 1901-1960

3.22 Valikkursus „Sissejuhatus Ameerika kirjandusse (Introduction to American Literature)“

Kursuse lühikirjeldus

Kursusel antakse lühiülevaade riiklikus õppekavas välja toodud Ameerika kirjanikest, tutvustatakse nende loomingut ja antakse võimalus originaaltekstidega tutvumiseks. Kursus on inglise keeles ja toetab nii gümnaasiumi kirjanduse, ajaloo kui inglise keele õppekava läbimist. Kursusel antakse taustainformatsiooni inglise keele ja Ameerika kultuuri mõistmiseks. Ameerika kirjanduse kursus on tihedalt seotud teiste valikkursustega, nagu

kodulugemine ja loovkirjutamine, maiskonnalugu. Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse ingliskeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist. Õppes on oluline ka põhiliste osaoskuste arendamine (lugemine, kirjutamine, rääkimine, kuulamine).

Õpitulemused

- tutvub Ameerika kirjanduse perioodidega kuni 21. sajandi kaasaegse kirjanduseni;
- tunneb Ameerika suuremate kirjandusperioodide peamisi tunnusoone;
- loob seoseid kirjanduse, ajaloo ja kultuuri vahel;
- arutleb kirjanduse üle inglise keeles;
- suurendab kultuuriteadlikkust;
- tunneb end kindlamalt inglise keelseid raamatuid lugedes ning tunneb suuremat huvi lugemise vastu;
- saab aru inglise keelsetest loengutest;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta;
- on omandanud uurimusõppe alused (research study)
- oskab leida vajalikku informatsiooni ingliskeelsetest materjalidest (Internetist), seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida;
- suudab kriitiliselt hinnata erinevate allikate sobivust ülesande täitmiseks;
- suudab teha esitlusi inglise keeles (presentations);
- oskab kriitiliselt hinnata nii enese kui kaaslase tööd (self- and peer assessment);

Õppesisu

- Varane ameerika kirjandus (enne 1830)
- Romantisism (varane 19.sajand)
- Realism ja naturalism (1880ndad-1940ndad)
- Modernism (19.sajand ja varane 20.sajand)
- Kaasaegne ameerika kirjandus (peale II maailmasõda)

4 Saksa keel. Õppesisu kursuste kaupa.

4.1 Saksa keele I kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

- 1) koolivaheajad, puhkus, matkamine;
- 2) haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja õpitava keele maades.

Keelelised teadmised:

1) tegusõna: reegliääraste ja ebareegliääraste tegusõnade põhivormid, enesekohaste tegusõnade pööramine indikatiivi aktiivi kõigis ajavormides (aktiivselt); modaalteigusõnade tähendus, kasutamine infinitiiviga ja põhiverbina (aktiivselt); modaalverb + infinitiiv – perfekti moodustamine (passiivselt);

2) indikatiivi aktiivi ajavormide Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I moodustamine ja kasutamine (aktiivselt);

3) käskiv kõneviis: moodustamine ja kasutamine (aktiivselt);

4)konjunktivi aktiivi vormide Präsens, Präteritum ja Konditional I moodustamine; konjunktivi kasutamine soovide ja võimalikkuse väljendamiseks, viisakates küsimustes, irrealsetes tingimus- ja võrdluslausetes (aktiivselt);

5)nimisõna soo määramine (rakendamine/aktiivselt); nimisõna mitmuse moodustamise tüübid, homonüümsete nimisõnade mitmus (passiivselt); ainult ainsuses või mitmuses kasutatavad nimisõnad; nimisõna käändkonnad (aktiivselt);

6)artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine; artikli kasutamine üldnimedega, ainenimedega, abstraktsete nimisõnadega, geograafiliste ja isikunimedega (aktiivselt).

4.2 Saksa keele II kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteedad:

- 1) perekond, kodu, kodune majapidamine;
- 2) rollid perekonnas, õigused ja kohustused, kodu ja kasvatus, perekonna eelarve;
- 3) sõbrad, sõpruskonnavälised suhted, sotsiaalsed probleemid;
- 4) minu portree: mina isiksusena teiste seas, eripära, võimed, eelistused, tugevused ja nõrkused, probleemid.

Keelelised teadmised:

- 1) omadussõna öeldistäite ja täiendina; võrdlusastmed; als ja wie kasutamine; omadussõna substantiveerimine; käänamine (aktiivselt);
- 2) arvsõnad ja mõõtühikud (aktiivselt);
- 3).asesõna: isikuliste, omastavate, näitavate (dieser, jener, der) ja siduvate (der, die, das) asesõnade käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ) ja kasutamine; umbisikuline asesõna es kindlates väljendites; umbmäärased asesõnad man, jeder, jemand, niemand, etwas, nichts, alle(s) (aktiivselt);
- 4) passiiv: Vorgangspassiv, Zustandspassiv (Präsens, Präteritum) (aktiivselt); von ja durch kasutamine kolmeliikmelises isikulises passiivis (passiivselt);
- 5) infinitiivi kasutamine partikliga zu ja ilma; infinitiivkonstruktsioonid um...zu, ohne...zu, haben...zu, sein...zu; infinitiivi substantiveerimine (aktiivselt).

4.3 Õpitulemused 10. klassi lõpetajal

Kuulamisel 10. klassi lõpetaja:

- mõistab standardkeeles kõneldavat olmeteksti;
- suudab jälgida raadio ja TV – uudiseid , et leida vajalik info;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates.

Kõnelemisel:

- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja vastata küsimustele;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsiooni strateegiaid;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada.

Lugemisel:

- suudab lugeda erinevaid tekste nt. kasutusjuhendeid;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust kontekstist;
- oskab kasutada sõnaraamatuid;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest.
-

Kirjutamisel:

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab kuuldu ja loetu põhjal märkmeid teha;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust;
- oskab kirjutada lühiartikleid ajalehele;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, oskab neid kontrollida teatmeteoste abil.

4.4 Saksa keele III kursus**Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:**

- 1) reisimine, puhkus;
- 2) maa ja linn, loodus ja looduskaitse, loodusrikkused, kliima urbaniseerumine
- 3) riietus ja mood;
- 4) tavad ja kombed, traditsioonid Eestis ja saksa keelt kõnelevates maades.

Keelelised teadmised:

1) eessõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen); eessõnad daativiga (aus, außer, bei, entgegen, gegenüber, mit, nach, seit, von, zu; eessõnad akusatiiviga (bis, durch, für, ohne, um, gegen, wider, entlang); eessõnad genitiiviga (außerhalb, innerhalb, trotz, während, wegen (aktiivselt); (anhand, anlässlich, anstelle, aufgrund, seitens, diesseits, jenseits, oberhalb, unterhalb, statt) (passiivselt);

- 2) tegusõnade reksioon (aktiivselt).

4.5 Saksa keele IV kursus**Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:**

- 1) õpitavat keelt kõnelevad maad: kultuur;

- 2) rahvusvahelised suhted;
- 3) harrastused ja kultuur - sport, muusika, teater, kino, looming, kultuuritegelased, infoühiskond;
- 4) tervislik eluviis, toitumine.

Keelelised teadmised:

- 1) kesksõnad Partizip I ja Partizip II (passiivselt);
- 2) määrsõna: koha-, aja-, viisi-, hulga- ja põhjussmäärsõnad; määrsõnade võrdlusastmed;
- 3) lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilause; lauseliikmed (alus, öeldis, sihitis, määrus, täiend); lausemudelid öeldise pöördelise vormi asukoha järgi; verb esimesel, teisel ja viimasel kohal; liitlause: rindlause ja rinnastavad sidesõnad und, sowohl...als auch, entweder...oder, sonst, aber, doch, sondern, dagegen, denn, nämlich, deshalb, deswegen, darum, also (aktiivselt); nicht nur...sondern auch, weder...noch (passiivselt); alistavad sidesõnad dass, als, wenn, weil (aktiivselt).

4.6 Õpitulemused 11. klassi lõpetajal

Kuulamise 11. klassi õpilane:

- oskab sihipäraselt (teatud eesmärgi või ülesandega) kuulata;
- oskab teksti mõistmiseks ära kasutada mitteverbaalsete elementide olemasolu (tausthelid, kõnelejate arv);
- oskab teksti mõistmiseks ära kasutada kõnelejate hääletooni ja intonatsiooni;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku ja ebaolulist informatsiooni;
- saab kuulamise aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest kui inimesed räägivad normaaltempo;
- eristab selgelt mitme erineva vestluses osaleva inimese kõnet;
- oskab kuulamise välja tuua teksti kõige olulisemat infot (globaalne kuulamine).

Kõnelemise:

- oskab korrektselt hääldada;
- oskab kasutada suhtlemis-keelendeid õige tunderõhuga/intonatsiooniga;
- oskab suhelda õpitud temaatika piires, kui vestluspartner räägib normaaltempo, erandkorral öeldut kordab või ümber sõnastab;
- oskab küsida ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- oskab kesktaseme sõnavara ja keelendeid kasutades kirjeldada pilte 11. klassini läbitud teemadel (näit. endast, oma perekonnast, koolielu teemadel, ühistegevustest sõpradega; keskkonnaprobleemid, meediad, jms);
- oskab jutustada/vestelda 11. klassis läbitud teemadel ja kuni 11. klassini läbitud teemadel;
- oskab põhjendada oma seisukohti;
- suudab aktiivselt osaleda vestluses;
- teab suhtluskeelendeid vestluse, alustamiseks, jätkamiseks, lõpetamiseks, nõusoleku /mittenõusoleku väljendamiseks, oma seisukohtade põhjendamiseks jms.

Lugemisel:

- oskab kesktaseme sõnavaral põhinevaid tundmatuid tekste lugeda õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga;
- oskab õpiku tekste ja dialooge lugeda õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga;
- saab aru tuttavalt sõnavaral kuni 2% tundmatuid sõnu sisalduvatest tekstidest;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada piltide, konteksti või sõnaraamatu abi;
- oskab pikematest tekstist leida kõige olulisemat infot, mõistab loetu sisu (globaalne lugemine);
- oskab erinevatest tekstidest leida endale vajalikku teavet (selektiivne lugemine);
- mõistab lugemisel tekstis sisalduvat kogu infot (detailne lugemine);
- oskab loetud teksti lihtsustada, liigendada;
- isiklikes kirjades suudab piisavalt aru saada, mida keegi kirjutab oma elamuste, tunnete või soovide kohta.

Kirjutamisel:

- oskab kirjutada õpitavaid sõnu ja/keelendeid ja vajadusel kontrollida (õpiku, sõnastiku abil);
- oskab korrastada õpitud sõnavara temaatiliselt;
- oskab kuuldut/loetut talletada etteantud vormis (tabel, skeem vms) ja oskab teha märkmeid;
- oskab kirjutamisel vajalikku sõna leida (sõnadevihikust, kartoteegist, sõnastikust);
- oskab kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaart, küllakutse, tänukaart – pikkus 50 sõna);
- oskab täita formulari, kus küsitakse isikuandmeid: nimi, aadress, telefoninumber;
- oskab kirjutada lühikirjandit (150 sõna);
- oskab kirjutada lihtsat isiklikku või poolametlikku kirja (150 sõna) ja/või e-maili.

4.7 Saksa keele V kursus**Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:**

- 1) igapäevased tegevused: tervislikud eluviisid, toitumine, abiandmine õnnetuses;
- 2) õppimine ja töö: õpioskused ja eksamitehnikad, töö ja tööpuudus, tehnika areng;
- 3) õpitavat keelt kõnelevad maad - valitsemiskord, kultuur, tavad ja kombed.

Keelelised teadmised:

- 1) artikkel - umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine, artikli kasutamine üldnimedega;
- 2) nimisõna - mitmuse moodustamise tüübid, homonüümsete nimisõnade mitmus (passiivselt), ainsuses ja mitmuses kasutatavad nimisõnad, nimisõna käändkonnad;
- 3) sõnatuletus - liitsõnade moodustamine, nimisõnade järelliited, omadussõnade järelliited, nimi- ja omadussõnade eesliited, tegusõnade lahutatavad või lahutamatud eesliited;
- 4) tegusõnad - rektioon, ajavormid, infinitiivi kasutamine;
- 5) sünonüümid, eessõna - eessõnad daativi ja akusatiiviga, eessõnad daativiga, eessõnad akusatiiviga, genitiiviga.

4.8 Saksa keele VI kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

- 1) harrastused ja kultuur: looming, kultuuritegelased, reklaam ja selle roll, infoühiskond ja selle probleemid;
- 2) Eestimaad.

Keelelised teadmised:

- 1) määrsõna - koha- aja- viisi- hulga- ja põhjussõnad, määrsõnade võrdlusastmed;
- 2) lauseõpetus - lihtlause, jaatavad ja eitavad küsilause, lauseliikmed, lausemudelid pöördelise vormi asukoha järgi, verb esimesel, teisel ja viimasel kohal; liitlause - rindlause ja rinnastavad lause;
- 3) õigekiri - suur ja väike algustäht; punkt, koma, küsi - ja hüüumärk lause lõpus, ja koma loetelus ja lihtlause;
- 4) omadussõnade käänamine;
- 5) passiv.

4.9 Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal

Kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid eeldusel, et need on lähedased standardkeelele;
- 2) suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- 3) oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;
- 4) oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- 5) teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- 6) suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi.

Kõnelemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- 2) oskab vestelda põhiteematika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- 3) tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- 4) oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- 5) oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta.

Lugemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste;
- 2) suudab määratleda teksti peaideed (mis on kas välja öeldud või millele on vihjatud) ja autori eesmärgi;
- 3) oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;

- 4) oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- 5) oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);
- 6) teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- 7) oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- 8) oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

Kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- 2) oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- 3) oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- 4) oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- 5) oskab kirjutada kirjeldavaid, analüüsivaid ja arutlevaid kirjandeid, referaate ja lühiartikleid ajalehele;
- 6) tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abi.

4.10 Saksa keele I valikkursus

Õpitulemused

Õpilane

- omandab süsteemse ülevaate seni õpitud ja 10. klassis õpitavast saksa keele grammatikast .

Õppesisu

Kursus toimub 10. klassis. Grammatika kordamine ja kinnistamine. Korratakse ja kinnistatakse põhikoolis õpitud grammatikat. Harjutuste valikul on silmas peetud eestlaste tüüpilisi raskusi saksa keele grammatika omandamisel.

4.11 Saksa keele II valikkursus

Õpitulemused

Õpilane

- õpib kasutama erinevaid sõnaraamatuid;
- omandab oskust anda edasi olulist ning saab praktilist kogemust tõlkimises;
- omandab sõnavara erinevates valdkondades.

Õppesisu

Kursus toimub 11.klassis Kodulugemine ja tõlkimise alused. Kursuse jooksul loetakse läbi üks ilukirjanduslik teos. Toimub lugemiskontroll, analüüs ja arutelu. Suuline lühikokkuvõtte teosest. Tõlgitakse ja analüüsitakse erinevaid tekste.

4.12 Saksa keele III valikkursus

Õpitulemused

Õpilane

- on tuttav eri meedia liikidega (tekst; ajakirjad; ajalehed; reklaamtekstid);
- suudab iseseisvalt luua lühikesi meediatekste (nt artikkel, reklaam, lugejakiri);
- Sooritab B1 teste vähemalt rahuldavale hindele.

Õppesisu

Meedia. Kõigi nelja osaoskuse (lugemine, kirjutamine, kuulamine ja rääkimine) kinnistamine. Loetakse ajalehti ja ajakirju. Osa tundidest toimuvad arvutiklassis. Kasutatakse erinevaid saksakeelseid veebilehti, otsingumootoreid ja veebisõnastikke. Analüüsitakse tekste ja luuakse ise meediatekste. Kasutatakse erinevaid kordamiseks ja eksamiks ettevalmistumiseks mõeldud teste.

5 Vene keel. Õppesisu ja õpitulemused kursuste kaupa.

5.1 Vene keele I kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad: kodu ja keskkond – vestlus-sõnavara arsti juures, teatris, muuseumis, ametiasutuses, igapäevavestluses sõprade ja tuttavatega.

Keelelised teadmised:

- Nimisõna, omadussõna;
- nimisõna ja omadussõna ühildumine;
- käänamine ainsuses ja mitmuses;
- tegusõna ja tema kategooriad (pööramine ajavormid).

5.2 Vene keele II kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad : eesti ja maailm, reisimine - vestlus-sõnavara raudteejaamas, lennujaamas, rongis, hotellis (broneering, vestlus retseptisioonis), külla saabudes.

Keelelised teadmised:

- nimisõna ja omadussõna ühildumine;
- tegusõna ainsuse ja mitmuses (pööramine, ajavormid);
- käänamine ainsuses ja mitmuses;
- liikumisverbid.

5.3 Õpitulemused 10. klassi lõpetajal

Kuulamisel 10. klassi lõpetaja:

- mõistab standardkeeles kõneldavat olmeteksti;

- suudab jälgida raadio ja TV – uudiseid, et leida vajalik info;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- saab kuuldust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.

Kõnelemisel :

- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja vastata küsimustele;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsiooni strateegiaid;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid;
- tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlus-olukordades;
- väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi.

Lugemisel:

- suudab lugeda erinevaid tekste nt. kasutusjuhendeid;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust kontekstist;
- oskab kasutada sõnaraamatuid;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest;
- loeb ja mõistab mõnelehe-küljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid);
- suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist;
- kogub teemakohast infot mitmest tekstist;
- kasutab erinevaid lugemis-strateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine).

Kirjutamisel:

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab kuuldu ja loetu põhjal märkmeid teha;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust;
- oskab kirjutada lühiartikleid ajalehele;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, oskab neid kontrollida teatmeteoste abil;
- oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest);
- oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust;
- oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi.

5.4 Vene keele III kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad: hobid, kultuur ja looming – minu tegevusalad ja eelistused, teater: muusikal, ooper, operett, ballett; kino, ajakirjandus, sport.

Keelelised teadmised:

- nimisõna moodustamine liidete abil;
- omadussõnade moodustamine liidete abil;
- tegusõna ajavormid;
- määrsõna;
- omastav asesõna;
- omadussõna võrdlusastmed ja lühivormid.

5.5 Vene keele IV kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad: Venemaa- geograafiline asend, kliima, rahvastik, kultuur (mäestikud, jõed, järved). Kultuuritraditsioonid Eestis ja Venemaal.

Keelelised teadmised

- kohanimede kirjutamine;
- arvsõnad ja lühendid;
- käänamine (omadussõna ja nimisõna) ainsuses ja mitmuses;
- pööramine, ajavormid.

5.6 Õpitulemused 11. klassi lõpetajal

Kuulamisel 11.klassi lõpetaja:

- oskab sihipäraselt (teatud eesmärgi või ülesandega) kuulata;
- oskab teksti mõistmiseks ära kasutada mitteverbaalsete elementide olemasolu (tausthelid, kõnelejate arv);
- oskab teksti mõistmisel ära kasutada kõnelejate hääletooni ja intonatsiooni;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku ja ebaolulist informatsiooni;
- saab kuulamisel aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest kui inimesed räägivad normaaltempos;
- eristab selgelt mitme erineva vestluses osaleva inimese kõnet;
- oskab kuulamisel välja tuua teksti kõige olulisemat infot (globaalne kuulamine);

Kõnelemisel:

- oskab kasutada suhtlemis-keelendeid õige tunderõhuga/intonatsiooniga;
- oskab suhelda õpitud temaatika piires, kui vestluspartner räägib normaaltempos, erandkorral öeldut kordab või ümber sõnastab;
- oskab küsida ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- oskab kesktaseme sõnavara ja keelendeid kasutades kirjeldada pilte 11. klassini läbitud teemadel (näit. endast, oma perekonnast, koolielu teemadel, ühistegevustest sõpradega; keskkonnaprobleemid, meediad, jms);
- oskab jutustada/vestelda 11. klassis läbitud teemadel ja kuni 11. klassini läbitud teemadel; kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid;
- teab suhtluskeelendeid vestluse alustamiseks, jätkamiseks, lõpetamiseks, nõusoleku /mittenõusoleku väljendamiseks, oma seisukohtade põhjendamiseks jms.

Lugemisel:

- Loeb ja mõistab lihtsamaid tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme-), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid, saab aru tuttavalt sõnavaral kuni 2% tundmatuid sõnu sisalduvatest tekstidest;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada piltide, konteksti või (seletva)sõnaraamatu abi;
- oskab pikematest tekstist leida kõige olulisemat infot, mõistab loetu sisu (globaalne lugemine);
- oskab erinevatest tekstidest leida endale vajalikku teavet (selektiivne lugemine);

Kirjutamisel:

- oskab korrastada õpitud sõnavara temaatiliselt;
- oskab kuuldust/loetust teha märkmeid;
- oskab täita ankeeti, kus küsitakse isikuandmeid: nimi, aadress, telefoninumber, jne;
- oskab kirjutada esseed ja aruannet (120-200 sõna);
- oskab kirjutada (pool)ametlikku kirja (75-120 sõna) ja/või e-maili. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili;
- põhjendab oma seisukohti ja eesmärke;
- oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid).

5.7 Vene keele V kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad: Inimene ja ühiskond. Haridus. Kõrgkoolid. Elukutse valikud ja tegevusalad.

Keelelised teadmised:

- käänamine (omadussõna, nimisõna) ainsuses ja mitmuses;
- tegusõna ja tema kategooriad (pööramine, ajavormid);
- liikumisverbid;
- omadussõna (lühivorm, võrdlusastmed).

5.8 Vene keele VI kursus

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad: meie lähisuhted (perekond, kodu, sõprussidemed, tutvused Eestis ja Venemaal). Hobid, kultuur, looming.

Keelelised teadmised:

- käänamine (omadussõna, nimisõna) ainsuses ja mitmuses;
- tegusõna ja tema kategooriad (pööramine, ajavormid),
- liikumisverbid eesliidetega;
- omadussõna.

5.9 Õpitulemused gümnaasiumi lõpetajal

Kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- Suudab jälgida lihtsamat abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru sisust, milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti.

- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- valdab erinevaid kuulamistehnikaid: globaalne, selektiivne, detailne.

Kõnelemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega.
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles telefoni teel;
- suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet.
- oskab valida sobiva keeleregistri.

Lugemisel gümnaasiumi lõpetaja:

- suudab lugeda pikemaid ja keerukamaid, tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta;
- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste;
- loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);
- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid

Kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja:

- oskab kirjutada ametlikke ja poolametlikke kirju;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirjutada kirjeldavaid kirjandeid, lühiartikleid ajalehele
- tunneb õige kirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abi.

5.10 Vene keele I valikkursus

Kursus toimub 10. klassis.

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad:

Hobid, kultuur ja looming. Minu hobid, tegevusalad ja eelistused, teater, kino, muusikal, ooper, operett, ballett; ajakirjandus, sport. Eesti ja vene kuulsad näitlejad. Dialoogide koostamine. Projektitöö – ajalehe koostamine.

Keelelised teadmised:

- nimisõnad, omadussõnad ja käänamine;
- tegusõna ajavormid;
- mäarsõna;
- omastav asesõna;
- omadussõna võrdlusastmed ja lühivormid

Õpitulemused**Õpilane**

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- õpib tundma ja võrdlema erinevaid kultuuriliike, vestlema oma kultuurilistest huvidest;
- saab hakkama teatri-kinokassas piletit ostes ja broneerides;
- õpib lugema ja arusaama lihtsamatest ajakirjanduslikest teostest;
- tunneb spordialasid ja oskab neist vestelda;
- oskab edasi anda oma teatri-ja filmielamusi, rääkida teoste sisust.
- kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega (lõimumine).

5.11 Vene keele II valikkursus

Kursus toimub 11.klassis

Õppesisu. Taimed ja loomad. Eesti loodus, kodukoha loodus. Loodushoid, säästlik eluviis. Loodusvaldkonnaga seotud elukutsed, ametid.

Õpitulemused**Õpilane**

- oskab kasutada suhtlemis-keelendeid õige tunderõhuga/intonatsiooniga;
- oskab suhelda õpitud temaatika piires, kui vestluspartner räägib normaaltempos, erandkorral öeldut kordab või ümber sõnastab;
- oskab küsida ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires.

5.12 Vene keele III valikkursus

Kursus toimub 12. klassis

Õppesisu. Looming ja kultuur – reis Venemaale. Reisidokumentide vormistus reisimiseks Venemaale, viisa taotlus. Vene tähtsamad pühad, nende tähistamine. Reisipiletite broneerimine, ostmine. Arvete maksmine hotellis, kohvikus, restoranis. Vene suveniirid. Vene kultuur. Vene usundid. Vene kirjandus ja kirjanikud/luuletajad/Nobeli preemia laureaadid. Vene kunst, kunstnikud. Dialogid, diskussioonid.

Õpitulemused

Õpilane

- omab teadmisi Venemaa ajaloost;
- saab aru venekeelsetest lihtsamatest loengutest;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha ja olulist kokku võtta;
- oskab leida vajalikku informatsiooni venekeelsetest materjalidest, seda valida ja kasutada, vajadusel kontrollida;
- suudab kriitiliselt hinnata erinevate allikate sobivust ülesande täitmiseks;
- suudab teha esitlusi vene keeles (Powerpoint);
- oskab kriitiliselt hinnata nii enese kui kaaslate tööd;
- oskab diskuteerida, dispuute pidada ja kaitsta oma seisukohti;
- saab hakkama keeleliselt kohvikus, restoranis, hotellis, lennu- ja raudteejaamas.